

Consell Tributari

Expedient: 139/7

El Consell Tributari, reunit en sessió d'1 de desembre de 2008, i coneixent del recurs presentat per A.E., S.A., ha estudiat la proposta elaborada pel ponent designat a l'efecte, adoptant el següent acord:

ANTECEDENTS DE FET

1.- El 18 de maig de 2007, la senyora S.B.B., actuant en nom i representació d'A.E., S.A., interposa reclamació de terceria de domini davant l'embargament del vehicle ... derivat dels expedients de constrenyiment núms. EX-2006- ... i MX-2006- ... tramitats per deutes del senyor V.C.P. en concepte d'impost sobre vehicles de tracció mecànica i sancions de trànsit.

2.- La recurrent al·lega l'existència d'una reserva de domini sobre l'esmentat vehicle a favor d' A.E., S.A., derivada del contracte de préstec de finançament a comprador subscrit el 29 de juliol de 2004 entre la referida mercantil i el senyor V.C.P.. Aquest contracte va ser degudament inscrit en el Registre de Béns Mobles el 23 d'agost de 2004, per la qual cosa, en aplicació d'allò previst en els apartats primer i tercer de l'art. 15 de la Llei de venda a terminis de béns mobles de 13 de juliol de 1998, sol·licita l'aixecament de l'embargament travat sobre el vehicle. Per tal d'acreditar les anteriors manifestacions acompanya al recurs còpia de la pòlissa de l'esmentat contracte de finançament, així com nota simple informativa emesa, el 27 d'abril de 2007, pel Registre de Béns Mobles Central respecte al vehicle de referència.

3.- Amb anterioritat, en 19 de febrer de 2007 A.E., S.A., donant compliment a la sol·licitud d'informació sobre la situació de càrregues en relació al vehicle embargat, tramesa per l'Institut Municipal d'Hisenda, havia presentat un escrit en el que, a més de posar de manifest l'existència d'un contracte de préstec per a l'adquisició del vehicle i l'esmentada reserva de domini, invocava al seu favor la preferència per al cobrament de les quantitats pendents de pagament establerta a l'art. 1.922.1 del Codi Civil en relació amb l'art. 1.926 del mateix text legal. Aquestes quantitats ascendien a la

suma de ... € més els interessos contractuals i moratoris al tipus pactat en les condicions del contracte.

4.- De les dades existents als arxius de la Prefectura Provincial de Trànsit de Barcelona incorporades a l'expedient, es constata que amb data 23 d'octubre de 2006 es va anotar en dita Prefectura el precinte del vehicle efectuat per l'Ajuntament. Consta també a l'expedient nota de qualificació emesa el 9 de novembre de 2006 pel registrador del Registre de Béns Mobles de Barcelona, per la qual s'acorda no practicar la inscripció d'embargament sol·licitada per l'Ajuntament a l'apreciar-se l'existència de defectes en el manament expedit el 23 d'octubre de 2006, prorrogant-se la vigència de l'assentament de presentació per un termini de seixanta dies.

FONAMENTS DE DRET

Primer.- La Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles, a més de les vendes a termini en sentit estricte, regula els contractes de préstec de finançament per a les referides vendes, distingint entre els préstecs de finançament a venedor i els préstecs de finançament a comprador (art. 4.1). De conformitat amb l'art. 4.3 de la Llei 28/1998, "tendrán la consideración de préstamo de financiación a comprador, aquellos configurados por vendedor y comprador, determinantes de la venta sujeta a esta Ley y en virtud de los cuales un tercero facilite al comprador, como máximo, el coste de adquisición del bien a que se refiere esta Ley, reservándose las garantías que se convengan, quedando obligado el comprador a devolver el importe del préstamo en uno o varios plazos superiores a tres meses", disposant l'art. 7 que els contractes sotmesos a la Llei 28/1998, a més dels pactes i clàusules que les parts lliurament estipulin, contindran determinades circumstàncies, entre elles la clàusula de reserva de domini si així es pactés.

Per la seva part, l'art. 15 de l'esmentada Llei estableix: "1. Para que sean oponibles frente a terceros las reservas de dominio o las prohibiciones de disponer que se inserten en los contratos sujetos a la presente Ley, será necesaria su inscripción en el Registro a que se refiere el párrafo siguiente. La inscripción se practicará sin necesidad de que conste en los contratos nota administrativa sobre su situación fiscal. // El Registro de Venta a Plazos de Bienes Muebles se llevará por los Registradores de la Propiedad y Mercantiles y se sujetará a las normas que dicte el Ministerio de Justicia. //

2. A todos los efectos legales se presumirá que los derechos inscritos en el Registro existen y pertenecen a su titular en la forma determinada por el asiento respectivo. // Igualmente se presumirá, salvo prueba en contrario, que los contratos inscritos son válidos (...). // 3. En caso de embargo preventivo, juicio ejecutivo o vía de apremio contra bienes muebles se sobreseerá todo procedimiento de apremio respecto de los mismos o de sus productos o rentas en el instante en que conste en autos, por certificación del Registrador, que dichos bienes constan inscritos en favor de persona distinta de aquella contra la cual se decretó el embargo o se sigue el procedimiento (...).”.

Segon.- En aquest cas, la reclamació de terceria de domini efectuada per A.E., S.A. respecte del vehicle matrícula ..., es formula en base al contracte de préstec de finançament que dita entitat va subscriure, el 29 de juliol de 2004, amb el senyor V.C.P., comprador del vehicle, en la clàusula 12a del qual es disposa que “el dominio del objeto financiado pertenece al Financiadore hasta el completo pago del mismo”, que s’havia de realitzar en 72 pagaments mensuals. Com ja s’ha assenyalat en els antecedents de fet, l’esmentat contracte va ser inscrit, el 23 d’agost de 2004, en el Registre de Béns Mobles de Barcelona. Així doncs, la qüestió que es suscita rau en determinar si l’esmentat contracte de finançament amb reserva de domini a favor de la reclamant constitueix un títol vàlid a efectes d’admetre la terceria de domini.

Com posen de manifest, entre altres, la sentència de l’Audiència Provincial de La Corunya (Secció 4a.) núm. 23/1999, de 15 de gener, recaiguda en el recurs d’apel·lació núm. 2276/1998 (AC 1999\2875) i l’auto de l’Audiència Provincial de les Illes Balears (Secció 5a.) núm. 7/2000, de 24 de gener (AC 2002\218), determinar si un contracte de finançament a comprador amb reserva de domini conforma un títol vàlid als efectes que prosperi una terceria de domini és una qüestió controvertida a nivell doctrinal i jurisprudencial, donat que si bé existeixen sentències d’Audiències Provincials que neguen tal possibilitat (SAP de Múrcia de 7 de novembre de 1.995, secció 1a.; SAP de Toledo de 22 de desembre de 1.997, secció 1a.; SAP de Múrcia de 10 de febrer de 1.996 i d’11 de desembre de 1.997, secció 4a.; SAP de Màlaga d’11 d’octubre de 1.997; SAP de Girona de 26 d’octubre de 1.998, secció 2a.; i SAP de les Illes Balears de 22 de febrer de 1.999, secció 4a.), altres, pel contrari, es mostren partidàries que prosperi la terceria (SAP d’Almeria de 20 de desembre de 1.997; SAP de Jaen d’11 de desembre i 31 de març de 1.997, secció 2a.; SAP de Múrcia de 25 de maig

de 1.996, secció 2a.; SAP de Granada de 22 d'abril de 1.996; SAP d'Ourense de 24 de juny de 1.996; SAP d'Astúries de 24 de juliol de 1.996; SAP de Girona de 8 de juny de 1.995; SAP de Valladolid de 31 d'octubre de 1.993; SAP de Biscaia de 25 de febrer de 1.992, entre altres).

Les resolucions que rebutgen la possibilitat que prosperi la terceria de domini ho fan basant-se en que no havent-se pactat la reserva de domini entre venedor i comprador, sinó entre comprador i finançador, i no constant tampoc l'existència d'un conveni entre venedor i finançador en virtut del qual pogués considerar-se que el primer cedia els seus drets al segon, no pot parlar-se de reserva de domini a favor de qui mai ha estat propietari, i això amb independència que aquell pacte hagués tingut o no accés als corresponents registres públics. En canvi, les resolucions que admeten la terceria de domini entenen que el pacte de reserva de domini constitueix una garantia eficaç per tal que les entitats financeres puguin deduir amb èxit la terceria.

Tercer.- En el cas que ens ocupa, l'entitat financera tercerista, A.E., S.A., va prestar al comprador del vehicle matrícula ..., D. V.C.P., l'import del preu del vehicle, pactant-se la reserva de domini a favor d'aquella entitat. Es tracta d'un pacte efectuat a l'empara del que preveu l'art. 7 de la Llei 28/1998, quina oponibilitat davant tercers deriva de la seva inscripció registral (art. 15.1), i en virtut del qual el comprador, després d'adquirir el domini del vehicle i com a conseqüència que el seu preu li va ser anticipat per l'entitat financera, el transmet a l'esmentada entitat, que se'l reserva com a garantia fins el complet pagament de la quantitat anticipada.

A aquest respecte, la Sentència de l'Audiència Provincial de La Corunya núm. 13/1999, de 25 de gener, assenyala que és precisament en aquesta concreta condició contractual en què certa línia jurisprudencial troba la "*traditio*", malgrat que el comprador conservi la possessió de la cosa. En aquest sentit, la STS (Sala Civil) de 20 d'octubre de 1.989 (RJ 1989\6945) va deduir la seva concurrència del joc d'una estipulació continguda en un document privat, assenyalant que "Si bien es cierto que de acuerdo con la llamada "teoría del título y el modo" imperante en nuestro ordenamiento jurídico (arts. 609 y 1.095 CC), para la adquisición dominical por contrato (compraventa, en el caso concreto que nos ocupa) no basta la mera existencia o perfección del negocio jurídico contractual (título) que sólo genera obligaciones para los contratantes, sino que el mismo ha de ser inexcusablemente acompañado o seguido de la tradición o entrega de la cosa (modo), no lo es menos que este segundo requisito,

constitutivo o consumidor de la transmisión dominical, se entiende cumplido no sólo cuando se produce una entrega física o material de la cosa (tradicción real), sino también, a virtud del progresivo proceso de espiritualización experimentado por las formas de tradición, cuando medien cualesquiera otros actos jurídicos, que de manera patente entrañen la misma significación de entrega, cuyos actos, integradores de la llamada "traditio ficta" no son sólo los que aparecen relacionados en los arts. 1.462 a 1.464 CC, al no estar estas formas espiritualizadas de tradición o entrega regidas por el principio del "numerus clausus", sino todos aquellos, de variada índole o naturaleza, que de manera contundente e inequívoca revelan que el "tradens" (vendedor, en este caso concreto) ha puesto real y actualmente la cosa a la plena, absoluta y única disposición del "accipiens" (comprador, en este caso), con evidente intención por ambas partes de hacerlo así ("animus inierendi et accipiendi domini")".

En termes semblants es pronuncia la STS (Sala Civil) núm. 631/2000, de 20 de juny (RJ 2000\5294), el fonament segon de la qual argumenta: "El art. 609 del Código Civil, en orden a la adquisición de la propiedad, no es tan absoluto que no admita en su régimen adquisitivo modificaciones por voluntad de los interesados en el negocio jurídico de que se trate o en el que sea su consecuencia, ni es tan negativo que por mor de esas modificaciones arrastre la nulidad del título que las recoja, porque su incorporación al tipo la permite el art. 1255 del propio Código con carácter general siempre que el tipo de contrato que así se cree no obedezca a una causa torpe que contraríe la ley, la moral o el orden público y más aún si la propia ley lo ha previsto. // En el presente supuesto, aquella entidad vendedora se ha desprendido de la propiedad y de la posesión del camión ahora en litigio, desde el momento en que ha recibido su precio, con la entrega de esa posesión al comprador mientras que éste, voluntariamente, suspende en favor de su financiadora la transmisión o adquisición de la propiedad en función de la pendencia que sobre él pesa, y asume, de reintegrar el capital que se le prestó para hacer efectivo el precio de la transmisión y garantizar su recuperación ante la posibilidad de no pago puntual en la forma establecida. El comprador, por acuerdo o conformidad como dice el art. 1463 del Código Civil, se queda en poseedor inmediato y concede la posesión mediata, ínsita en el dominio, a quien la financia la operación (...)".

En el present cas, la circumstància de la submissió de les parts a allò que disposa la Llei de vendes a terminis de béns mobles de 13 de juliol de 1.998 suposa la transmissió legal del domini als efectes de garantia, conservant-se, no obstant, la possessió del vehicle pel comprador, i restant condicionada la seva adquisició definitiva

al pagament del preu. En definitiva, es tracta de donar valor jurídic a una garantia expressament establerta a la llei en benefici de l'entitat financera, que, com a reserva de domini, és títol hàbil per exercitar la tercera interposada.

Per tot això,

ES PROPOSA

ESTIMAR la reclamació de tercera de domini formulada; i PROCEDIR a aixecar l'embargament del vehicle matrícula